45648 ـ جۇنۇپلىقتىن غۇسلى قىلىشنىڭ پەرزلىكىنى بىلمەيتتى، بۇرۇنقى نامازلىرىنىڭ قازاسىنى قىلامدۇ؟

سۇئال

جۇنۇپلىقتىن غۇسلى قىلىشنىڭ پەرزلىكىنى بىلمەيتتىم، بۇرۇنقى نامازلىرىمنىڭ قازاسىنى قىلامدىم؟

تەپسىلى جاۋاپ

ھەر قانداق ئەر ۋە ئايال مۇسۇلمان كىشىگە شەرئىەت ئەھكاملىرىنى، خۇسۇسەن شەرئىەت تەكلىپلىرىنى ۋە قىلىش ئىقتىدارىدا بولغان ئەھكاملارنى ئۆگىنىش پەرزدۇر.پۈل ـ مېلى بار كىشىنىڭ زاكات ئەھكامىنى، تىجارەتچى سودا ئەھكامىنى،پۇتۇن مۇسۇلمانلار توغرائەقىدىنى ۋە ھەر كىشىگە لازىملىق ئەھكاملارنى ئۆگىنىشكە بۇيرۇلغاندۇر. تاھارەت ۋە نامازئەھكاملىرىمۇ بۇنىڭدىندۇر. ئاللاھ ئىلىم ئۆگىنىش يوللىرىنى ئاسانلاشتۇرۇپ بەرگەن. بىلمەسلىك ئۆزۈر بولالمايدۇ.
ئەمدى سوئالغا كەلسەك، جىنابەتتىن غۇسلى قىلىشنىڭ پەرزلىكىنى بىلمەسلىك مەسىلىسى بولۇپ، سورىغۇچى مۇشۇ ھالىتى بىلەن كۆپ نامازلارنى ئوقۇپتۇ. ئەمما ـ ئىلمىلەر بۇ ھالەتنى ئۆزۈرلۈك ھالەت دەپ قارايدۇ. بۇنىڭغا ئاساسەن سىزگە قازا كەلمەيدۇ. لېكىن غۇسلى قىلمىسىز، سىز غۇسلىنىڭ پەرز ئىكەنلىكىنى بىلگەن ۋاقىتتىن تارتىپ ئوقۇغان بارلىق نامازلىرىڭىزنىڭ قازاسىنى ئوقۇيسىز.(ھۆكۈمنى بىلگەن ۋاقىت ئىتىبارغا ئىلىنىدۇ) ئۆلىمالار بۇ پەتۋاغا مۇنداق دەلىللەرنى كەلتۈرگەن:
1. ئەبۇ ھۇرەيرەدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مەسجىدكە كىرىۋىدى، بىر ئادەممۇ مەسجىدكە كىردى، ناماز ئوقۇدى، ئاندىن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا سالام قىلدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭ سالىمىنى قايتۇرۇپ بولۇپ، بار ناماز ئوقۇ، سەن ناماز ئوقۇمىدىڭدېدى. ئادەم بېرىپ ناماز ئوقۇدى، ئاندىن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا سالام بەردى. ئۇ يەنە ئۇنىڭغا: بار ناماز ئوقۇ، سەن ناماز ئوقۇمىدىڭدېدى. ئۇچىنچى قېتىم يەنە بۇ ئادەم ناماز ئوقۇپ بولۇپ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا سالام قىلدى. رەسۇلۇللاھ يەنە ئۇنىڭغا: بار ناماز ئوقۇ، سەن ناماز ئوقۇمىدىڭ دېگەندە، بۇ ئادەم ئاللاھ بىلەن قەسەمكى، مەن بۇنىڭدىن ياخشى ئوقۇشنى بىلمەيمەن، دېدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا: سەن ناماز ئوقۇماقچى بولساڭ، تەكبىر ئېيت، ئاندىن قۇرئاندىن ئايەتلەر ئوقۇ، ئاندىن رۇكۇ قىل، رۇكۇدا ئارام ئالغۇدەك مىقدارى تۇرۇپ، بېشىڭنى كۆتۈرۈپ تۈز تۇرغىن، ئاندىن ئالدىرىماي سەجدە قىل، سەجدىدە ئارام ئالغۇدەك ئولتۇر، ئاندىن سەجدىدىن تۇرۇپ، ئارام ئالغۇدەك مىقدار ئولتۇر، پۈتۈن نامازلىرىڭدا مۇشۇنداق قىلدېدى. (بۇخارىي ۋە مۇسلىم رىۋايىتى). پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام نامىزىنى ناقىس ئوقۇغان بۇ ئادەمنى نامازلىرىنىڭ قازا قىلىشقا بۇيرىمىغان. پەقەت شۇ ۋاقىتتىكى نامازىنلا قايتا ئوقۇشقا بۇيرىغان.
2. ئابدۇراھمان ئەبزى مۇنداق دەيدۇ: بىر ئادەم ئۆمەر ئىبنى خەتتابنىڭ يېنىغا كېلىپ، مەن جۇنۇپ بولدۇم، بىراق يۇيۇنمىدىمدېدى. ئەممار ئىبنى ياسىر ئۆمەرگە:« ئېسىڭدە يوقمۇ بىز بىر سەپەردە، سەن ناماز ئوقۇمىدىڭ، مەن تەيەممۇ قىلىپ

ئوقۇدۇم. كېيىن پەيغەمبەر ئەلەيهىسسالامغا ئېيتقىنىمىزدا: مۇشۇ كۇپايە ئەمەسمۇدەپ، تۇپراققا قولىنى ئۇرۇپ، ئاندىن يۈزىنى ۋە قوللىرىنى سىلىدى(تەيەممۇم قىلدى)»(بۇخارىي ۋە مۇسلىم رىۋايىتى).

ئۆمەر سۇ تاپالمىغان كىشىگە تەيەممۇمنىڭ پەرزلىكىنى بىلمىگەنلىكتىن نامىز ئوقۇيالمىغان. ئەممار تەيەممۇمنىڭ پەرزلىكىنى بىلسىمۇ، ئۇنى قانداق قىلىشنى بىلمىگەن ئىدى. پەيغەمبەر ئەلەيهىسسالام ئۇلارنى نامازلىرىنىڭ قازاسىنى قىلىشقا بۇيرىمىغان. ئىبنى تەيمىيە مۇنداق دېگەن: بۇنىڭغا ئاساسەن، تاھارەتنىڭ پەرزلىكىنى بىلمىگەن كىشىنىڭ تاھارەتسىز ئوقۇغان نامازلىرىنىڭ قازاسىنى ئوقۇشى كېرەكمۇ ياكى ئەمەسمۇ دېگەن ماۋزۇدا ئىككى خىل قاراش بار. توغرىسى بۇنداق ھالدا بۇرۇن ئوقۇغان نامازلىرىنىڭ قازاسىنى قىلىش كېرەك ئەمەس. چۈنكى ئاللاھ خاتالىقنى، ئۇنتۇپ قالغانىنى كەچۈردۇ. چۈنكى ئۇ قۇرئاندا: بىز پەيغەمبەر ئەۋەتمەي تۇرۇپ جازالىمايمىز دېگەن. پەيغەمبەرنىڭ قانداقلا بىر مەسىلىدىكى ئەمرى يەتمىگەن كىشىكە ئۇ مەسىلە پەرز ئەمەس. شۇڭا پەيغەمبەر ئەلەيهىسسالام ئۆمەر بىلەن ئەممارنى جۇنۇپ ۋاقتىدىكى نامازلىرىنىڭ قازاسىنى ئوقۇشقا بۇيرىمىغان. شۇنىڭدەك ئەبۇ زەرمۇ جۇنۇپ بولغان ۋاقتىدا بىر قانچە كۈن نامىز ئوقۇمىغان بولسىمۇ، ئۇنىڭ نامازلىرىنىڭ قازاسىنى ئوقۇشقا بۇيرىمىغان.

ئۆزۈرلۈك ئىيالمۇ ئۆزىگە بۇ ۋاقىتتا نامىز پەرز ئەمەس دەپ ئېتىقاد قىلغانلىقتىن ئوقۇمىغان نامازلىرىنىڭ قازاسىنى ئوقۇمدۇ ياكى ئەمەسمۇ؟ دېگەن مەسىلىدە ئىككى خىل قاراش بار. بىرى، ئۇنىڭ نامازلىرىنىڭ قازاسىنى ئوقۇماسلىقىدۇر. چۈنكى پەيغەمبەر ئەلەيهىسسالام ئۆزۈرلۈك ھالىنىڭ ئۇنى نامىز ۋە روزىدىن توسۇپ قويغانلىقىنى ئېيتىپ كەلگەن بىر ئايالنى شۇنىڭدىن كېيىنكى نامازلىرىنى ئادا قىلىش ھەققىدە تەلىم بەرگەن. ئەمما بۇرۇن ئوقۇمىغان نامازلىرىنىڭ قازاسىنى ئوقۇشقا بۇيرىمىغان. مەن ئەڭ ئىشەنچلىك دەلىللەرگە كۆرە، يېزىلىق بولسۇن، شەھەرلىك بولسۇن، ئەر، ئايال ھەر قانداق بىر ئادەمگە نامازنىڭ پەرز ئىكەنلىكى يەتمىگەن بولسا، ئۇنىڭ بىلگەندىن كېيىن بۇرۇنقى ئوقۇمىغان نامازلىرىنىڭ قازاسىنى قىلىشقا بۇيرۇلمايدۇ. بەزى كىشىلەر نامىز پەقەت قېرىغاندىلا پەرز بولىدۇ، دەپ ئېتىقاد قىلىدۇ. مەسىلەن: بەزى سوپىلارنىڭ مۇرىتلىرى ئۆزلىرىگە نامازنىڭ پەرز ئىكەنلىكىنى بىلمەيدۇ.شۇلارغا ئوخشاش مەيلى بىلىمسىزلىكتىن ۋەياكى جاھىلىقتىن بولسۇن بۇلارمۇ شۇنىڭ ھۆكمىگە كىرىدۇ. (پەتۋا مەجمۇئەسى102،21/101).

جىنابەت بىلەن نامىز ئوقۇغان كىشىگە دەيمىزكى، غۇسلىنىڭ پەرزلىكىنى ئۆگىنىشنىڭ شارائىتى تولۇق بولغان تۇرسىمۇ، ئۆگەنمىگەنلىكى ياكى تىرىشمىغانلىقى سەۋەبلىك نامازلارنى تاھارەتسىز ئوقۇغان بولسا، بۇ نامازلىرىنىڭ قازاسىنى قىلىشى لازىم.